

Felvidéki bányavárosainkban jártunk

Az Öntészeti Szakosztály Öntészet-történeti és Múzeumi Szakcsoportja kiegészülve pártoló tagokkal 2015. május 22–25-én tanulmányutat tett a Felvidék három gyönyörű bányavárosában. Azt a három kiemelkedően nagy múltú bányavárost, Selmecebányát, Besztercebányát és Körmöcbányát tekintettük meg, melyek valaha az ezüst, a réz és az arany bányászatából éltek és virágoztak, de sajnos ma már inkább csak az emlékekből élnek.

Az Öntödei Múzeumtól induló buszszal a Vác–Parassapuszta–Ipolyság–Hontnémeti útvonalon közelítettük meg Selmecebányát. Útközben a nagyobb városok és települések, valamint Selmec érdekességeiről *Lathwesen László* és *Sipka László* útitársaink tartottak tájékoztatást. Első állomásunk a szentantali egykori Koháry–Coburg barokk-klasszicista kastély volt, ahol már várt minket régi kedves selmeci barátunk, *Ébert András*. Az ő mindenre kiterjedő figyelme és kifoghatatlan, lelkes idegenvezetése azoknak is nagy élményt jelentett, akik már sokadszor jártak ezen a vidéken.

Selmecebányára a Piargi (hegybányai) kapunál érkezünk. A kapu melletti, a Rubigall-bástya maradványa feletti parkolóban idegenvezetőnk körülvéve a csoportot a város nevezetességeit, szépségét fentről való rátekintéssel mutatta be. A bástyáról körültekintve láthattuk a Leányvárat, a Kálváriát, a város girbe-gurba utcáit, templomait és az Akadémia épületeit. A selmecebányai tájkép gyöngyszemei a körülvevő bányatavak, bár ezek innen sajnos nem láthatók. Az alsó evangélikus temetőben megkoszorúztuk *Kerpely Antal*, leghíresebb kohász professzorunk sírját, akiről *dr. Lengyel Károly* emlékezett meg. A temetőtől a város főterére gyalogosan sétáltunk le. Elhaladtunk a Havas Boldogasszony templom és a Klopacska mellett, elértünk a Belházy-ház elé és tovább az evangélikus templomhoz. A Városháza előtti kis utcán hallgattuk meg a tájékoztatót a Bergscola 1735-ben indult éveiről és a Mária Terézia által akadémiai rangra emelkedett alma materünk múltjáról. Itt beértünk a Szentháromság térre, amely a város történelmi központja és legfontosabb fóruma volt. Közepén magasodik a teret meghatározó, monumentális Szentháromság-oszlop, amelyet az 1710. évi pestisjárvány emlékére építettek. A

teret alulról a Szent Katalin-templom zárja le, mellette elhaladva fordultunk a város főutcájára, rápillantva a Nagyboldogasszony plébániatemplomra, s elértük szállásunkat, a selmeci Grand Hotelt, amely minden szempontból kifogástalan ellátással szolgált csoportunkat. Ebéd után a Kamara-házban működő Szlovák Bányászati Múzeumban megtekintettük Selmec és környékének bányászat- és ipartörténetét, és a bányászat hagyományait bemutató állandó kiállítást.

A második napot Besztercebányán kezdtük. A városban egy helybéli, magyar nyelvű idegenvezetővel megnéztük a gyönyörű főteret, amely már a világörökség része. Kiemelkedő épületei: az Óratorny, a Szent Kereszt-templom, a Szűz Mária templom és a Xavéri Szent Ferenc püspöki székesegyház. A Štefan Moyzes tér domináns építészeti látványossága a fennmaradt barbakán és a hozzá tartozó óratorny, az 1479-ben épült késő gótikus Mátyás-ház és az 1500-ban épült Városháza. A Mátyás-házban lévő várostörténeti múzeum 1889-ben jött létre, 2009-ben az Év Múzeuma volt, a most látható három állandó kiállítást tekintettük meg. Csoportunkat a múzeum igazgatója is fogadta, s kifejezte azt a reményét, hogy a jövőben jó kapcsolatot építhetnek ki az Öntödei Múzeummal.

Ebéd után visszatérve Selmece, nagy városnéző sétát tettünk. Sikerült a Szent Katalin-templom belsejét is megcsodálnunk. A csöndes és szép kilátást nyújtó Alsó Rózsa utcán át sétáltunk át a Szentháromság térről az egykori Bányászati és Erdészeti Akadémia botanikus kertjéhez. Gyönyörű kilátás nyílt innen a történelmi városközpontra, és a környező, bányászattal tarkított dombokra, délnyugati

irányban. A Kémiai Épület aulájában megkoszorúztuk alma materünk 1898–99-ben felépült új épületének avatási emléktábláját. Egy rövid séta során mindenki gyönyörködhetett a botanikus kert ritka és idős fáiban.

Este a Grand Hotel emeleti termében sörözgetés mellett, egyesületi szokásainkhoz híven, a nem szakmabelieknek is izelítőt adtunk diákhagyományainkból egy spontán szakest keletében.

A harmadik nap az arany városába, Körmöcbányára vezetett. Ennek múltjáról, a nemesfémkohászatról és a pénzverésről, útközben *Káplánné Juhász Márta* mesélt sok-sok érdekességet. A városba érkezve lelkesen másztunk fel a 13. és 15. sz. között épült várba. Az építményegyüttesben a gyönyörűen rendbe hozott gótikus Szent Katalin-templom dominál. Leereszkedve a város főterére megtekintettük a barokk pestisoszlopot körben a polgárházakkal. Itt található a város történeti múzeuma és a pénz- és éremmúzeum, amelynek nemrég felújított hat állandó kiállítását mi is végigbogarásztuk. A főteret a pénzverde épülete zárja le, ahová sajnos nem sikerült bejutni, lévén állami intézmény, és hétvégén zárva tart.

Körmöcbánya után Bajmóc híres várkastélyát látogattuk meg. A várat egy mésztufa dombra építették, ahol a 11. században középkori vár állt. Az elmúlt évszázadokban a leggazdagabb nemesi családok birtokolták, utolsó tulajdonosa *gróf Pálffy János* volt, aki a Loire-menti kastélyok mintájára modernizálta a várat.

A tanulmányutat *Lengyelné Kiss Katalin* szervezte, költségeihez az Öntészeti Szakosztály is hozzájárult, melyet ezúton is köszönünk.

☞ *Káplánné Juhász Márta*

■ A Szent Katalin-templom és a pestis-oszlop Körmöcbánya főterén

■ A csoport az akadémia lépcsőjén